

Lungeoperation

Du skal have foretaget en lungeoperation. I denne pjeces kan du og dine pårørende finde information om det at skulle opereres på grund af en lungesygdom, og om det forløb, du skal igennem.

Når du har læst informationerne, kan du deltage aktivt i forløbet. Vores erfaring viser, at du spares for unødvendige bekymringer og overraskelser, når du er godt forberedt på, hvad der skal ske. Læs derfor denne information grundigt igennem, da den også indeholder praktiske oplysninger i forbindelse med udskrivelsen.

Samtalerne med læger og sygeplejersker tager udgangspunkt i de informationer, du læser heri, så vi beder dig medbringe pjecen, når du skal indlægges.

SÅDAN FOREGÅR INDLÆGGELSESDAGEN

Ved indlæggelsen bliver du modtaget af en sygeplejerske, som hjælper dig til rette i afdelingen og informerer dig om dagens forløb. Du er velkommen til at have en pårørende med hele dagen.

Undersøgelser på indlæggelsesdagen

På indlæggelsesdagen får du taget blodprøver og eventuelt røntgen af dine lunger. En læge fra afdelingen skriver journal, og du taler med en sygeplejerske, en fysioterapeut, en anæstesilæge samt den kirurg, som skal operere dig. Er kirurgen forhindret, vil en anden kirurg informere dig om operationen. Kirurgen informerer om indgrebets art og om forventet resultat.

Overnatning hjemme eller på Patienthotellet

Du skal som udgangspunkt tage hjem og sove natten inden operationen.

Hvis du kommer langvejs fra, har du mulighed for at sove her, enten i sengeafdelingen eller på Patienthotellet. Det er os i afdelingen, der arrangerer din overnatning, hvis du skal overnatte her. Det gør vi på dagen.

I enkelte tilfælde kan der være mulighed for, at en pårørende overnatter sammen med dig på Patienthotellet, men det ved vi ikke før på selve dagen. Arrangér derfor venligst overnatning til pårørende et andet sted, hvis muligt.

SÅDAN FOREGÅR OPERATIONEN

Du skal møde fastende til operationen næste morgen.

På Sengeafsnittet får du tildelt en seng, og du bliver gjort klar til operationen. Har du personlige ejendele såsom ur og smykker med, bliver de låst inde i dit skab, indtil operationen er færdig. Personalet opbevarer nøglen. Lad dog gerne værdigenstande blive hjemme.

Hvis du har behov for det, får du beroligende medicin, inden du bliver hentet til operationen. På operationsafdelingen bliver du modtaget af det personale, der skal stå for din operation. Du får hjælp til at komme fra sengen over på operationslejet. Her lægger vi et tyndt rør (venflon) i en blodåre i din arm. Det er igennem venflon, vi giver dig medicin, så du bliver bedøvet. Når du er bedøvet, lægger vi flere rør på din hals og dine arme. Du får også en plastikslange gennem urinrøret til blæren – et blærekateter. Når du er bedøvet, bliver du lagt på siden, så den side, du skal opereres på, vender opad. Derfor kan du også have ondt i den skulder, du har ligget på, efter operationen.

Operationen kan udføres på to måder:

- **Kikkertoperation.** Hvis du ønsker det, og det er teknisk muligt, kan kirurgen lave en kikkertoperation, hvor du opereres gennem 1-3 små snit i huden. Kirurgen bruger en kikkert til at udføre operationen. Kikkertoperationen kan anvendes til følgende:
 - Udtagning af prøver fra lunge og lungehinde.
 - Fjernelse af dele af lungen.

- **Åben operation.** Operationen kan også være åben. Ved en åben operation laves der et større snit i huden under brystet ind under armen, hvorefter brystkassen åbnes, ved at ribbenene bliver presset fra hinanden.

Kirurgen tager vævsprøver fra svulsten og fra lymfeknuderne. Under operationen bliver prøverne undersøgt for at finde ud af, om svulsten er god- eller ondartet. Herefter foretager kirurgen den nødvendige operation. Kirurgen afslutter operationen med at lægge dræn, som kobles til en beholder for at fjerne blod, væske og luft efter operationen.

Ved begge typer operationer kan der forekomme blødning, som kræver blodtransfusion, Der kan opstå problemer med at få lungen til at folde ud eller blive tæt efter operationen, så det bliver nødvendigt at beholde dræne i nogle dage. I sjældne tilfælde er det nødvendigt at foretage en ny operation for at tætte lungen og holde den udfoldet.

Efter operationen bliver du kørt til opvågningsstuen, hvor du bliver observeret, indtil du er vågen efter bedøvelsen. Først herefter bliver du kørt tilbage på sengestuen.

SÅDAN FORBEREDER DU DIG

Mød fastende til operationen

Du skal faste inden bedøvelsen, så din mavesæk er helt tom. Møder du ikke fastende, kan vi være nødt til at aflyse din aftale. Følg derfor disse regler:

- Du må ikke spise fra 6 timer inden operationen. Du må heller ikke drikke mælkeprodukter.
- Du må gerne drikke klare væsker indtil 2 timer før. Det kan fx være vand, saftvand eller te og kaffe uden mælk.
- For dit velbefindende før og efter bedøvelsen anbefaler vi, at du drikker den præ-operations-drik, du bliver tilbudt, 2 timer før den planlagte undersøgelse eller behandling og derefter ingenting, indtil bedøvelsen er overstået.

- Du må indtage medicin ifølge aftale med anæsthesilægen. Spørg, hvis du er i tvivl.

Gør dig klar til operation

I tiden op til din indlæggelse kan du forberede dig ved at få så meget motion som muligt og spise sund kost.

Stop med at ryge

Hvis du er ryger, anbefaler vi, at du stopper med at ryge straks. Det vil bedre din almene tilstand, og det nedsætter risikoen for komplikationer i forbindelse med operationen. Kontakt din hjemkommune for råd og vejledning. Du får tilbudt en samtale med en rygestopinstruktør under indlæggelsen.

Undgå alkohol

Mere end 3 genstande alkohol dagligt øger risikoen for infektioner, hjerte- og lungeproblemer, og giver øget risiko for blødning. Sundhedsstyrelsen anbefaler, at du så tidligt som muligt før operationen holder helt op med at drikke alkohol.

Kontakt os, hvis du er syg eller har sår

Hvis du er forkølet, har betændelse eller har sår på kroppen, når du skal indlægges, skal du kontakte os, så vi eventuelt kan flytte operationstidspunktet.

Kontakt os, hvis du skal have din menstruation

Du skal også kontakte os, hvis du skal have din menstruation på operationsdagen.

EFTER OPERATIONEN – MENS DU ER PÅ HOSPITALET

Hurtigt ud af sengen

Aktivitet er vigtig for at komme sig efter operationen. Derfor skal du hurtigt ud af sengen og i gang igen. Dagen efter operationen forventer vi, at du i løbet af dagen er ude af sengen 3 gange af ½ times varighed. Allerede efter 1-2 dage kan du forvente at gå omkring i afdelingen. Det er derfor vigtigt, at du har løstsiddende tøj med til flere dage.

Lungefysioterapi

Fysioterapeuterne vil hjælpe dig med lungefysioterapi, det vil sige vejtrækningsøvelser, og støtte til at hoste eventuel slim op fra lungerne.

Spis rigtigt

Spis protein- og energirig mad og drik rigeligt væske efter operationen. Det fremmer helingen af dit sår og du kommer hurtigere til kræfter. Spis 3 hovedmåltider og 2-3 mellemmåltider, mens du er indlagt. Din appetit kan være mindre efter en operation, så vi giver dig en energirig kost med højt indhold af fedt og protein.

Drik mindst 2 liter væske hver dag – gerne mælk eller saft. Vi tilbyder dig også energirige proteindrikke, som vi anbefaler, at du drikker 2-3 af om dagen. Hvis du har kvalme, kan du få medicin, der kan afhjælpe det. Kontakt sygeplejerskerne, og fortæl dem også, hvis du selv har erfaringer med, hvad der kan dæmpe din kvalme.

Sig til, hvis du får smerter

Efter operationen vil du have smerter fra operationssåret, fra drænet og i skulderen. Vi tilbyder dig smertestillende medicin. Det er vigtigt, at du ikke har flere smerter, end at du kan slappe af og også komme ud af sengen, trække vejret frit og eventuelt hoste slim op.

Det er et vigtigt led i efterforløbet at behandle dine smerter. Du må fortælle sygeplejersken, hvis du har ondt og har brug for mere smertestillende medicin, så du kan deltage i den daglige genoptræning efter operationen.

Det kan hjælpe på smerter, at støtte med begge hænder over brystet, før du hoster. Dette forebygger komplikationer som slimophobning i lungerne og tendens til lungebetændelse.

Udskrivelse

Du vil blive udskrevet efter 2-5 dage. Inden udskrivelsen afholder sygeplejersken en udskrivelsessamtale med dig, som du skal forberede dig til. Vi anbefaler, at du tager en pårørende med til denne samtale. Du kan stille spørgsmål og få afklaret eventuelle spørgsmål med udgangspunkt i teksten "Når du kommer hjem" (se nedenfor). Ved behov er vi behjælpelige med kontakt til hjemmehjælp og hjemmesygeplejerske.

NÅR DU KOMMER HJEM

Du skal være sygemeldt efter operationen

Vi anbefaler, at du er sygemeldt i 3-4 uger, hvis du er kikkertopereret. Efter en åben operation anbefaler vi, at du er sygemeldt i 6-8 uger. I begge tilfælde er det dog afhængigt af dit arbejde, samt din fysiske og psykiske tilstand.

Når du skal til ambulant kontrol efter operationen kan du tale med lægen/sygeplejersken om, hvornår du bør begynde at arbejde. Hvis der i forbindelse med dit sygefravær er problemer med løn og sygedagpenge, skal du kontakte din sagsbehandler i din hjemkommune.

Løft til smertegrænsen

Du bør kun løfte til smertegrænsen, da de overskårne muskler og eventuelt bøjede/ brækkede ribben skal have ro i cirka 6 uger til at vokse sammen efter en åben operation. Du kan opleve en forbigående kraftnedsættelse i den arm, hvorunder arret sidder. Du kan med stor fordel benytte det øvelsesprogram, som fysioterapeuten har udleveret.

Plejt såret

Såret skylles med vand og uparfumeret sæbe (gerne brusebad), indtil sårskorperne er faldet af. Herefter kan du bruge sæber/cremer med parfume. Du kan opleve hævelse og føleforstyrrelser omkring såret. Dette forsvinder oftest i løbet af et par måneder. Det nye ar er særlig følsomt for solens påvirkning. Du bør derfor undgå direkte sollys på arret i ½ år samt brug solcreme med minimum faktor 20 eller T-shirt.

Kontakt læge ved tegn på betændelse

Du skal endvidere være opmærksom på om såret hæver og bliver rødt, varmt, ømt eller væsker. Dette kan være tegn på betændelse. Kontakt din egen læge eller Lægevagten. Kontroller eventuelt din temperatur, for at se om du har feber.

Din lungefunktion er nedsat

Lungefunktionen er nedsat efter en lungeoperation, og det tager op til måneder, før lungerne er trænet op til fuld ydeevne. Du må gerne blive forpustet i forbindelse med genoptræningen, men bliver din lungefunktion forværret gradvist, bør du kontakte din egen

læge. Rygning nedsætter din lungefunktion. Vi fraråder rygning på det kraftigste.

Hvis du har fået fjernet en lunge

Hvis du har fået bortopereret den ene lunge, vil hulrummet, hvor din lunge har været, blive fyldt op med kropsvæske. Efter nogle måneder bliver væsken til en fast substans. Derfor kan du måske fornemme en skvulpen i lungehulen, og du vil mærke, at "væskesiden" er tungere, fx ved svømning. Denne væske vil give dig en vægtøgning på et par kilo.

Find balance mellem aktivitet og hvile

Du har brug for ro og hvile, når du kommer hjem, og du kan være træt både fysisk og psykisk. Vi anbefaler derfor, at du stille og roligt kommer i gang igen. Du kan fx følge disse råd:

- Det er vigtigt at motionere lidt, selvom du er træt. Kom i gang med små daglige gåture. Det er bedre at gå en god kort tur end en trættende, lang tur. Hold et tempo, så du kan holde til at samtale. Du må gerne blive lidt forpustet, men bliver du tiltagende forpustet, så kontakt din egen læge.
- Planlæg små hvil i løbet af dagen, og sæt realistiske mål for din aktivitet.
- Naturlig træthed giver en god nattesøvn.
- Oprethold dit sociale liv, og prøv at skabe en balance mellem, hvad du er nødt til at gøre, og hvad der gør dig glad.
- Få eventuelt din blodprocent (hæmoglobin) kontrolleret hos din egen læge, hvis du forsat føler dig træt.

Følelsesmæssig reaktion

Det er normalt at reagere følelsesmæssigt efter en operation, og der kan være mange årsager til det. Når du er tilbage i vante omgivelser, arbejder tankerne. Det er helt naturligt, at du kan føle dig uligevægtig, opfarende og ked af det. Det er vigtigt, at du og dine omgivelser er klar over, at det er en normal reaktion oven på en operation, og at det er et forbigående fænomen.

Reaktioner på en kræftdiagnose

Hvis du har fået stillet diagnosen kræft, er det helt almindeligt at reagere både fysisk og psykisk. Det er individuelt, hvordan man reagerer, og reaktionerne kan variere fra uge til uge. Du kan fx blive meget chokeret, handlingslammet, ked af det, indelukket eller meget talende, eller du kan føle dig deprimeret, uligevægtig og opfarende.

Det er vigtigt, at du og dine nærmeste er klar over, at dette er normale og ofte forbigående reaktioner. Frygten, for at sygdommen kan komme tilbage, forsvinder måske aldrig helt, men den kan blive mindre med tiden. Brug din familie og dine venner, og involvér dem i dine tanker og bekymringer. Lad være med at give dem indtryk af, at du kan klare det hele selv. Alle har brug for støtte og nogen at tale med. Vær opmærksom på, at det kan være en fordel at søge hjælp andre steder, hvis du føler, at dine nærmeste ikke kan forstå, hjælpe eller støtte dig tilstrækkeligt.

Du bliver tilbudt lungerehabilitering

Hvis du har fået diagnosen kræft, bliver du tilbudt lungerehabilitering. En sygeplejerske fra afdelingen ringer til dig 7-10 dage efter udskrivelsen. Vi tilbyder dig en telefonisk kontakt af 20 minutters varighed med en sygeplejerske fra afdelingen. Du bestemmer selv, hvad du ønsker at tale om. Det kunne fx være følgende:

- Tiden efter udskrivelsen
- Følelsesmæssige reaktioner
- Smerteproblemer/medicin
- Samliv/arbejdsliv
- Kostvejledning/motion.

Ved samtalen bliver du informeret om kommunal kræftrehabilitering.

Efter udskrivelsen kan du ringe til Hjerte-Lungekirurgisk Sengeafsnit T, hvis du har spørgsmål angående forløbet (se telefonnummeret sidst i pjecen).

Kontakt flyselskabet, hvis du skal til udlandet

Vælger du at rejse til udlandet efter udskrivelsen, er det en god idé at kontakte flyselskabet med henblik på en rejseforsikring.



SVAR PÅ VÆVSPRØVERNE

Der kan gå 10 hverdage, før der er endeligt svar på vævsprøverne, men ofte er det muligt at give et foreløbigt svar umiddelbart efter operationen. Tidspunkt aftales med sygeplejersken.

KONTROL

Vi vil gerne se dig til ambulant kontrol, hvor du vil møde en læge og en sygeplejerske. Er du forhindret i at møde i ambulatoriet, skal du melde afbud.

Hvis du har fået svar på vævsprøver

Har du fået svar på vævsprøverne under indlæggelsen, vil du få en tid cirka 1 måned efter operationen, til ambulant kontrol.

Hvis du ikke har fået svar på vævsprøver

Hvis du ikke har fået svar på vævsprøverne under indlæggelsen, vil du ved udskrivelsen få en tid til ambulant kontrol cirka 14-18 dage senere, så du kan få endeligt svar.

Få taget røntgenbillede

Før din ambulante kontrol skal du have taget et røntgenbillede af lungerne. Vi sender dig en indkaldelse til røntgen.

KONTAKT OG MERE VIDEN

Har du spørgsmål, er du velkommen til at kontakte os.



Kontakt

Hjerte-Lungekirurgisk Afdeling

Tlf. 97 66 47 00

Vi træffes:

Mandag – fredag 8.00 – 15.00

www.aalborquh.rn.dk/hjertelunge